

10. 4. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dopady novely insolvenčního zákona

Dne 30. 1. 2019 bylo podpisem prezidenta ČR dokončeno přijetí diskutované novely[1] zákona č. [182/2006](#) Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „insolvenční zákon“). Schválený novelizující předpis byl následně dne 7. 2. 2019 vyhlášen ve Sbírce zákonů a ke dni 1. 6. 2019 má dojít k nabytí jeho účinnosti. Předmětem tohoto článku je upozornění na vybrané změny insolvenčního zákona a jejich možné důsledky v praxi.

Nejvýznamnějším přínosem novely je bezpochyby změna podmínek oddlužení. Dotčenými dlužníky budou tedy zejména fyzické osoby, které nemají dluhy z podnikání, případně právnické osoby, které podle zákona nejsou považovány za podnikatele a současně nemají dluhy z podnikání.[2] Novela s sebou nese podstatný zásah do některých základních principů oddlužení, působící převážně ve prospěch dlužníků. Dle důvodové zprávy k novelizujícímu předpisu je cílem širší zpřístupnění institutu oddlužení v reakci na současný stav, kdy se významná část dlužníků nachází v tzv. dluhové pasti. Veřejným zájmem by pak měl být návrat ekonomicky vyloučených osob do „aktivního ekonomického života“.[3]

Především je třeba upozornit na skutečnost, že došlo ke zrušení zásady úhrady nejméně 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů v období 5 let. Zjednodušeně řečeno namísto minimální hranice splacení 30% pohledávek nezajištěných věřitelů jsou dlužníci povinni po dobu 5 let splácet ve prospěch věřitelů a insolvenčního správce měsíční splátku v zákonem stanovené výši. Splátka se skládá z následujících položek:

- hotových výdajů a odměny insolvenčního správce;
- splátek ostatním věřitelům včetně věřitelů pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postavených jim na roveň v minimální výši odpovídající hotovým výdajům a odměně insolvenčního správce;
- pohledávek věřitelů na výživném ze zákona;
- pohledávek souvisejících se sepisem návrhu na povolení oddlužení.[4]

Minimální výše měsíční splátky se bude posuzovat individuálně. V případě dlužníků bez vyživovací povinnosti může výše splátek činit pouze částku ve výši 2.178,- Kč, ta se skládá z hotových výdajů a odměny insolvenčního správce ve výši celkem 1.089,- Kč vč. DPH[5] a splátky ve prospěch ostatních věřitelů ve stejné výši.

V případech dlužníků, kteří nejsou schopni uhradit dluhy ve výši 30 % přihlášených pohledávek nezajištěných věřitelů, původní vládní návrh novely neumožňoval povolení oddlužení, jestliže výše

pohledávek dlužníkových nezajištěných věřitelů přesahovala tisícinásobek existenčního minima. Schválená verze novely však takovou podmínku již neobsahuje. Shora uvedená minimální výše splátky se tedy vztahuje na všechny dlužníky bez ohledu na míru jejich zadlužení. To znamená, že v budoucnu lze očekávat povolování oddlužení u dlužníků s několikamilionovými dluhy, u kterých postačí hrazení uvedené minimální splátky.

V této souvislosti je vhodné připomenout, že pro některé dlužníky může být novela i znevýhodňující, a to zejména ve vztahu k dlužníkům, kteří na minimální výši měsíční splátky nedosáhnou, například s ohledem na vysokou vyživovací povinnost, a oddlužení jim tak nebude povoleno.

Na uvedené navazuje nově doplněné ustanovení § 412a odst. 1 insolvenčního zákona ohledně splnění oddlužení, ke kterému dojde při splnění některé z následujících podmínek:

- *„dlužník splatil nezajištěným věřitelům jejich pohledávky v plné výši,*
- *dlužník v době 3 let od schválení oddlužení splatil nezajištěným věřitelům alespoň 60 % jejich pohledávek,*
- *po dobu 5 let od schválení oddlužení nebylo dlužníku oddlužení zrušeno a dlužník neporušil svou povinnost vynaložit veškeré úsilí, které po něm bylo možno spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů; má se za to, že tuto povinnost neporušil, jestliže v této době splatil nezajištěným věřitelům alespoň 30 % jejich pohledávek.“*

Jak vyplývá z ust. § 412a odst. 1 písm. b) shora, novela zavádí další variantu oddlužení v kratší době 3 let při splacení alespoň 60 % pohledávek nezajištěných věřitelů. Tuto variantu mohou potenciálně volit dlužníci, kteří jsou schopni uhradit větší část svých dluhů, a kteří budou motivováni k tomu, aby ke splnění podmínek oddlužení a jejich návratu do aktivního ekonomického života došlo co nejdříve. Prozatím si však lze v praxi těžko představit, že dlužníci budou ve větším počtu upřednostňovat tuto možnost před značně výhodnější variantou dle písm. c), půjde tak pravděpodobně pouze o okrajové případy.

Ust. § 412a odst. 1 písm. c) používá ve vztahu k dlužníkovi formulaci *„povinnost vynaložit veškeré úsilí, které po něm bylo možno spravedlivě požadovat“*. Splnění této obecně definované povinnosti bude zřejmě v mnoha případech klíčovým kritériem pro hodnocení splnění podmínek oddlužení. Insolvenční soudy se tedy budou muset zabývat poctivými záměry dlužníků a současně se svým rozhodováním podílet na výkladu uvedeného ustanovení.

Okrajově stojí za zmínku také rozšíření pojmu podřízených pohledávek v oddlužení, tj. pohledávek, které se uspokojují teprve po úplném uhrazení ostatních pohledávek. Do této kategorie nyní spadají také úroky, úroky z prodlení a poplatek z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů a smluvní pokuta sjednaná pro případ prodlení s plněním přihlášené pohledávky, není-li taková smluvní pokuta dluhem z podnikání, ve výši, ve které v souhrnu převyšují výši jistiny přihlášené pohledávky k okamžiku jejího vzniku.[6]

Jak vyplývá ze shora uvedeného, novela insolvenčního zákona představuje podstatný zásah do institutu oddlužení, přičemž některé změny jsou odbornou veřejností vnímány rozporuplně. Zrušení minimální hranice úhrady 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů zřejmě nepřivítají věřitelé, kterým bude nyní hrozit, že uspokojení jejich pohledávek bude v některých případech minimální. Na druhou stranu dlužníci jistě uvítají zvýšení šance na vysvobození z dluhové pasti a následný návrat do aktivního ekonomického života. Potenciálním rizikem pak může být to, že v důsledku snížení nároků na splnění podmínek oddlužení budou někteří dlužníci méně motivováni k řádnému plnění svých závazků a vyvarování se úpadku.

Mgr. Radim Obst,
advokát

[Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4

e-mail: Radim.Obst@tdpa.cz

[1] zákon č. [31/2019](#) Sb. ze dne 22. ledna 2019, kterým se mění zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [312/2006](#) Sb., o insolvenčních správciích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

[2] blíže viz ust. § 389 insolvenčního zákona

[3] blíže viz důvodová zpráva k zákonu č. [31/2019](#) Sb.

[4] blíže viz ust. § 395 insolvenčního zákona

[5] blíže viz vyhláška č. [313/2007](#) Sb. o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů

[6] blíže viz ust. § 172 insolvenčního zákona

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)